

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ, РОЗРОБЛЕНУ В РАМКАХ ПРОЕКТУ «ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ВКЛЮЧНО З ПИТАННЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ»

Анна Моргун, Світлана Дубина, Дарія Титаренко, Оксана Шуневич

№	Інформація про програму	Характеристики
1	Назва програми	Соціальне волонтерство Обґрунтування теми Соціальне волонтерство в Україні стає все більш дефіцитним в умовах війни та кризи в країні. Соціальна діяльність волонтерів/ок скорочується так як основний акцент нині робиться на допомогу армії . Так само в суспільстві применшується роль «невоєнного» волонтерства В той же час наша цільова група , люди старшого віку, допомогти армії можуть лиш епізодично або фінансово і цим самим не використовують свій потенціал. Можливо, навіть відчують себе «за бортом» активної громадської діяльності, принижено та малоресурсно. Тому в нашій програмі ми робимо акцент саме на соціальному волонтерстві, яке є багатоаспектне і дає більші можливості для людей незалежно від віку та стану здоров'я.
2	Автори програми	Анна Моргун, м. Вінниця, Координаторка проектів громадської організації «Центр Поділля-Соціум», заступниця голови правління, тренерка Світлана Дубина, м. Вінниця, Голова правління Вінницької громадської організації «Інформаційно-просвітницький центр «ВІСЬ», тренерка Дарія Титаренко, м. Київ, аспірант кафедри управління освітою Національної академії державного управління при Президентові України Оксана Шуневич, м. Житомир , к. пед.н., доцент кафедри методики викладання навчальних предметів, Житомирський інститут післядипломної педагогічної освіти
3	Керівник групи (авторського колективу)	Анна Моргун, м. Вінниця, Координаторка проектів громадської організації «Центр Поділля-Соціум», заступниця голови правління, тренерка
4	Обґрунтування реалізації програми	Люди старшого віку є активними та мотивованими до участі в житті громади. Разом з тим, часто вони залишаються осторонь та є ізольованими від активного суспільного життя. Активне життя у віці 55+ може покращитись у разі залучення старших людей до навчання, до активної взаємодії й комунікації з іншими соціально активними громадянами та громадськими організаціями. Саме ці можливості надає соціальне волонтерство. Однією з причин пасивності старших людей в питанні волонтерської діяльності є відсутність інформації про конкретні можливості та існуючий стереотип про волонтерство як використання безоплатної робочої сили та маніпулювання. Крім того, старші люди часто мають труднощі в реалізації свого волонтерського потенціалу, зокрема, нерозуміння суті самого поняття «волонтерство», волонтерських ролей, невміння планувати та організувати волонтерські акції, створювати команду однодумців, налагоджувати взаємодію між членами команди, забезпечувати ефективну комунікацію. Ця програма допоможе учасникам/цям змінити ставлення до волонтерської діяльності, бачення свого місця у волонтерському русі, дасть можливість відчувати власний потенціал який знадобиться у роботі волонтерської групи, стимулюватиме до створення волонтерських команд і проведення/реалізації волонтерських / ініціатив/акцій. Така діяльність може покращити якість життя старших людей, відкриє можливості для їх самореалізації та розвитку. З іншого боку, активні люди цього віку, які будуть долучені до волонтерського руху, не лише відчуватимуть свою «потребність», а й змінюватимуть життя громади.

5	Цільові групи та їх потреби	Освітня програма «Соціальне волонтерство» націлена на аудиторію активних представників/ць територіальних громад старшого віку чоловіки/жінки 55+. Освітня потреба представників/ць цільової групи полягає в необхідності отримання знань про основні поняття, особливості роботи волонтера, цінності волонтерської діяльності, волонтерську етику. в розвитку навичок ефективної комунікації, самоорганізації, налагодження взаємодії в команді, в умінні спланувати, провести/реалізувати волонтерську ініціативу/акцію, оцінити її якість та способи покращення в майбутньому.
6	Мета освітньої програми	Покращення якості життя людей старшого віку засобами неформального просвітництва та формування компетенцій, необхідних для здійснення волонтерської роботи для розвитку громад.
7	Завдання освітньої програми	Розширити знання про основні поняття волонтерства, види волонтерської діяльності, можливості волонтерства у громаді. Ознайомити учасників/ць із особливостями роботи волонтера, видами волонтерської діяльності. Розвивати в учасників/ць вміння та навички самоорганізації, ефективної комунікації, налагодження командної взаємодії, використання ресурсів. Сприяти підвищенню мотивації людей старшого віку до волонтерської діяльності. Допомогти у плануванні власної волонтерської ініціативи, визначення власної ролі у волонтерській команді (відповідно до особистісних ресурсів). Налагодити міжособистісні комунікації учасників/ць тренінгової програми
8	Результати, що плануються	Очікувані результати/набуті компетентності Знання: Покращено розуміння учасниками/цями основних понять, видів волонтерської діяльності, можливостей волонтерства у громаді, поглибити знання про стандарти волонтерської роботи, ролі, які може виконувати волонтер, знання про основні принципи успішної комунікації і командної взаємодії. Уміння і навички: Набуття учасниками/цями навичок самоорганізації, планування, ефективної комунікації, налагодження командної взаємодії, використання ресурсів. Набуття навичок планування власних волонтерських ініціатив. Ставлення, мотиви: готовність до волонтерської діяльності; готовність до дотримання етики волонтера, розуміння необхідності волонтерської діяльності як для розвитку громадянського суспільства, так і для особистісної самореалізації.
9	Тривалість програми	10,5 год
10	Тематичний зміст програми	Блок 1. Поняття волонтерства. Волонтерство в Україні. Блок 2. Види волонтерської діяльності. Блок 3. Цінності волонтерської діяльності. Блок 4. Налагодження успішної комунікації в діяльності волонтера. Блок 5. Волонтерська взаємодія. Створення команди. Блок 6. Планування та створення волонтерських акцій/ініціатив.
11	Кваліфікаційні вимоги до викладачів/тренерів	Фахівці в галузі освіти дорослих, які володіють такими компетентностями: орієнтовані на гуманістичні цінності поважають кожного учасника/цю уміють створювати умови для особистісного росту учасників/ць, опираючись на їх особистісний досвід уміють мотивувати групу до діяльності уміють організувати заняття, працювати логічно і послідовно, водночас виявляючи гнучкість

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Центри освіти дорослих як ключ до розвитку – виклики та фактори успіху: зб. матеріалів конференції / укладачі: Майя Аврамовська, Естер Хірш, Бейт Шмідт-Бхлау (Maja Avramovska, Esther Hirsch, Beate Schmidt-Behlau); DVV International. – Бонн, 2017. – Вип. 78. – 229 с.

Збірник представляє собою матеріали конференції «Центри освіти для дорослих як ключ до розвитку – відповідальність, структура та переваги», організованої Інститутом з міжнародного співробітництва німецької асоціації народних університетів DVV International восени 2017 року в Грузії. Публікація призначена як додаткове читання для учасників конференції, а також спрямована на широку аудиторію, усіх, хто цікавиться світовим досвідом теорії та практики освіти дорослих, роботою DVV International та її партнерів, а також історією роботи Volkshochschulen (Народних) університетів в Німеччині.

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОГО ТРЕНІНГУ «СОЦІАЛЬНЕ ВОЛОНТЕРСТВО», РОЗРОБЛЕНА В РАМКАХ ПРОЕКТУ «ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ВКЛЮЧНО З ПИТАННЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ»

Час	Тема / підтема	Методи, навчальні матеріали	Очікувані результати	Тренер
Д Е Н Ь 1				
10-00 - 10-30	Реєстрація учасників, ранкова кава			
10-30 - 12.00	Відкриття тренінгу. Знайомство. Виявлення очікувань учасниць/учасників	Коротке представлення програми тренінгу. 1. Представлення тренерів 2. Робота в парах. Представлення один одного 3. Спільне/Різне (Вправа «3+5») 4. Очікування. Вправа (Прописати очікування від тренінгу в аспекті користі: для мене, для громади, для міста)	Ознайомити учасників з метою та завданнями тренінгу. Знайомство з учасниками та учасницями. Прийняття правил. Зняття напруги та хвилювання. Створення доброзичливої атмосфери в групі. Визначення очікувань від тренінгу учасників/учасниць.	Моргун А. Шуневич О.
12-00 - 12.30	Блок 1 Поняття волонтерства. Волонтерство в Україні.	Коротка презентація (+ відео) <u>Практичні Вправи</u> 1. «Асоціації» 2. Робота в малих групах Представлення Коротка презентація/обговорення «Піраміда Маслоу»	Сформувати розуміння того, хто такий волонтер/волонтерка. Визначити поняття волонтерства. Означити необхідність та важливість волонтерської діяльності як для людини так і для розвитку громад.	Дубина С. Шуневич О.
12-30 - 14.00	Перерва, кава-брейк			
14.00 - 15.00	Блок 2 Види волонтерської діяльності. Кейс стаді	Коротка презентація Практичні вправи в малих групах Презентація групових робіт Обговорення	Сформувати розуміння видів волонтерської діяльності. Посилити навички командної роботи через практичні вправи та презентації групових робіт	Моргун А. Дубина С.
15.00 - 16.00	Перерва на обід			
16.00 - 16.30	Блок 3 Цінності волонтерської діяльності.	Робота в малих групах «Портрет волонтера» Презентація робіт Обговорення Перегляд мотиваційного відео ролика	Визначити рівень мотивації учасників та учасниць. Сформувати розуміння важливості різних ролей волонтера. Сприяти формуванню цінностей волонтерської діяльності	Титаренко Д.
16.00 - 16.30	Підведення підсумків	Рефлексія першого дня Заключне «КОЛО»	Отримання зворотного зв'язку від групи після першого дня тренінгу. Підготовка групи до другого дня тренінгу.	Дубина С.
Д Е Н Ь 2				
10-00 - 11-30	Блок 4 Налагодження успішної комунікації в діяльності волонтера	Чотири канали спілкування "4 вуха" (Шульц де Тун) Вправа «Я-повідомлення» Коротке відео «Очі в очі 4 хвилини» Вправа «Цінності спілкування»	Визначити основні принципи успішної комунікації. Розвивати вміння активно слухати, вербалізувати емоції, налагоджувати візуальний контакт у процесі спілкування.	Шуневич О.

			Сприяти розумінню корисності формування комунікаційних навичок у повсякденному спілкуванні учасниць/ків в тому числі у родині. Формувати готовність до неконфліктного спілкування	
11.30 – 12.00	Перерва на каву			
12.00 – 13.00	Блок 5 Волонтерська взаємодія. Створення команди.	Коротка презентація Робота в групах «Пошук односторонців» Презентація робіт Практична вправа	Сформувати навички командної взаємодії. Визначити шляхи залучення односторонців до реалізації спільних корисних ініціатив. Розвивати в учасниць/ків вміння та навички самоорганізації, ефективної комунікації, налагодження командної взаємодії. Підсилити навички активізації внутрішніх ресурсів особистісного розвитку	Титаренко Д.
13-00 – 14-00	Перерва на обід			
14-00 – 15-30	Блок 6 Планування та створення волонтерських акцій/ініціатив	Презентація «Ефективне планування» Мозковий штурм «Ідея для розвитку мого міста»	Сформувати в учасників/учасниць навички планування заходів. Формування відповідальності та взаємодії	Дубина С. Моргун А.
15.30 – 16.00	Перерва на каву			
16.00 – 17.30	Блок 6 (продовження) Планування та створення волонтерських акцій/ініціатив	Робота в групах «План реалізації» Презентація напрацювань Ресурси	Практика розробки спільних дій командою. Робочий план реалізації ініціативи.	Дубина С. Моргун А.
17.30 – 18.30	Завершення тренінгу Підсумки	Вправа «Заключне коло» Вправа «Клубочок» Анкетування. Сертифікати.	Визначити рівень оволодіння темою, рівень взаємодії в новій команді, рівень мотивації та прагнення до реалізації спільних планів. Визначити якість проведення тренінгу та рівень роботи тренерок (за результатами анкетування)	Всі тренерки

Огієнко О.І., Чугай О.Ю. Професійна підготовка фахівців у галузі освіти дорослих: американський досвід: монографія / О.І. Огієнко, О.Ю. Чугай. – Київ: Центр учбової літератури, 2017. – 224 с.

У монографії вперше у вітчизняній педагогічній науці зроблено спробу узагальнити історичний і сучасний американський досвід професійної підготовки фахівців у галузі освіти дорослих; виявлено провідні чинники становлення і розвитку професійної підготовки педагогічного персоналу; обґрунтовано її періодизацію, розкрито андрагогічний аспект професійної підготовки педагогічного персоналу для системи освіти дорослих. У виданні виокремлено та охарактеризовано професійні компетентності фахівців-андрагогів у США. Акцентовано увагу на використанні дистанційного навчання як інноваційної форми підготовки американських андрагогів. Окреслено можливості використання американського досвіду з професійної підготовки педагогічного персоналу для системи освіти дорослих у вітчизняній системі освіти.

Монографія призначена для науковців, викладачів, студентів, управлінців у галузі освіти.

**КНИЖКОВА
ПОЛИЦЯ**